

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยอย่างมาก โดยพัฒนาจากการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (Import-Substitution) เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก (Export-Oriented) ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นแหล่งสร้างเงินตราต่างประเทศที่สำคัญยิ่งของไทย มีมูลค่าการส่งออกสูงเป็นอันดับหนึ่งของมูลค่าการส่งออกรวมของไทยมาตลอด 10 ปี ตั้งแต่ปี 2529 จนถึงปี 2538 โดยในปี 2538 มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 160,844 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.44 ของการส่งออกรวม ดังนั้นรายได้จากการส่งออกสิ่งทอจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อดุลการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้อุตสาหกรรมสิ่งทอยังมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มและการจ้างงานสูงเป็นอันดับหนึ่งในภาคอุตสาหกรรม ในปี 2538 มีมูลค่าเพิ่ม 225,691 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.06 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมในภาคอุตสาหกรรม และมีการจ้างงานสูงถึง 1,143,890 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.6 ของการจ้างงานในหมวดอุตสาหกรรมในปี 2539

ในขณะที่เดียวกับการค้าสิ่งทอในตลาดโลกก็ประสบกับภาวะการกีดกันทางการค้ามาเป็นระยะเวลายาวนาน ทั้งมาตรการทางด้านภาษีศุลกากร และมาตรการที่มีใช่ภาษีศุลกากร โดยเฉพาะมาตรการจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (Voluntary Export Restraints : VERs) เนื่องจากการผลิตและการค้าสิ่งทอของประเทศต่างๆ ได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ทำให้มีการนำเข้าสินค้าสิ่งทอจากประเทศที่กำลังพัฒนาไปยังประเทศที่พัฒนาแล้วในปริมาณสูงมาก จนทำให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศพัฒนาแล้วได้รับความเดือดร้อน ประเทศต่างๆ ทั้งที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาได้ร่วมกันจัดทำข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (Multi-Fibre Arrangement : MFA) ซึ่งเป็นข้อตกลงในลักษณะทวิภาคี (Bilateral Agreement) ในพหุภาคี (Multilateral Agreement) ภายใต้อัตกตกลงทั่วไปว่าด้วยศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade : GATT) เป็นแม่บทหรือกติกาในการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ โดยมีประเทศผู้ส่งออกสิ่งทอซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาและประเทศผู้นำเข้าซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว 18 ประเทศ ได้แก่ สหภาพยุโรป (15 ประเทศ) สหรัฐอเมริกา นอร์เวย์ และแคนาดา เข้าร่วมเป็นภาคี

ถึงแม้ว่า MFA จะเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าก็ตาม แต่ก็ได้รับความเห็นชอบภายใต้ข้อตกลงแกตต์ โดยประเทศผู้นำเข้าได้ใช้ข้อยกเว้นในมาตรา 19 ซึ่งว่าด้วยการนำเข้าที่ไปทำลายการผลิตภายในประเทศผู้นำเข้า (Market Disruption) เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าประสบกับปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงกว่า โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น ทำให้สูญเสียความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตและส่งออกสิ่งทอซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น (Labour Intensive) เหมาะกับประเทศที่มีแรงงานอุดมสมบูรณ์ (Labor Abundance) ค่าจ้างแรงงานต่ำ ดังเช่นประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบจึงน่าจะตกอยู่กับประเทศเหล่านี้ และการจำกัดปริมาณการนำเข้าโดยความสมัครใจของผู้ส่งออก หรือ VERs ที่จะจำกัดตัวเอง ก็ใช้เป็นข้อหลีกเลี่ยงได้ตามมาตรา 4 ซึ่งห้ามการตั้งอุปสรรคทางการค้าขึ้น

ดังนั้น MFA จึงเป็นข้อตกลงที่มาจากบทบาทของนโยบายการค้าของประเทศพัฒนาแล้วที่มีนโยบายปกป้องอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศของตน ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีทั้งสิ้น 4 ฉบับ (MFA I-MFA IV สิ้นสุดปี 2537)

ประเทศไทยเข้าร่วมภาคี MFA ในปี 2519 ไทยจึงต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (VERs) ถูกจำกัดปริมาณการส่งออกสิ่งทอจากประเทศพัฒนาแล้ว โดยกำหนดให้มีอัตราการขยายตัวของโควต้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ต่อปี ซึ่งการจัดสรรโควต้าจากประเทศผู้นำเข้านั้นจะมีฐานมาจากประวัติการส่งออกเดิม (Past Export Performance) ของประเทศผู้ส่งออก และจะมีการจัดสรรโควต้าส่งออกสิ่งทอแก่ผู้ส่งออกภายในประเทศโดยกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งโควต้านักหรือโควต้าส่วนใหญ่จะถูกจัดสรรโดยดูจากประวัติการส่งออกเช่นกัน

ต่อมาจากการเจรจาแกตต์รอบอุรุกวัย (Uruguay Round) ซึ่งสิ้นสุดลงเมื่อ 15 ธันวาคม 2536 สิ่งทอเป็นสินค้าหนึ่งที่อยู่ในการเจรจาลดการกีดกันการค้าจากการผลักดันของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ประเทศสมาชิกแกตต์ตกลงที่จะนำสิ่งทอกลับเข้ามาอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของแกตต์ เพื่อให้การค้าสิ่งทอของโลกเป็นไปอย่างเสรี โดยได้จัดทำข้อตกลงสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Agreement on Textiles and Clothing : ATC) แทน MFA ซึ่งจะถูกยกเลิกไปภายในเวลา 10 ปี (MFA Phase - Out Period) โดยทยอยนำสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเข้าสู่แกตต์ในช่วงปี 2538 - 2547 มีการกำหนดอัตราการเพิ่มของปริมาณการนำเข้า (Quota Growth) ที่ชัดเจนแน่นอน โดยตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นไป การค้าสิ่งทอจะดำเนินไปโดยเสรี ไม่มีระบบโควต้าอีกต่อไป

แต่อย่างไรก็ตามในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อนี้ MFA และข้อตกลง 2 ฝ่ายยังมีผลบังคับใช้อยู่ ดังนั้นการจัดสรรโควตาการส่งออกสิ่งทอให้แก่ผู้ส่งออกสิ่งทอของไทยก็ยังคงมีอยู่ จึงเป็นการนำสนใจที่จะศึกษาถึงระบบการจัดสรรโควตาของไทย และศึกษาพฤติกรรมกระแสการค้าเข้าทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจาก Quota Rents ที่เกิดขึ้นจากข้อตกลง MFA เพราะเครื่องมือลัทธิการปกป้องแบบใหม่นี้เป็นการโอนรายได้ในรูปค่าเช่าทางเศรษฐกิจของโควตาจากประเทศผู้นำเข้าให้แก่ประเทศผู้ส่งออก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทางการค้าของประเทศผู้ส่งออกเป็นผู้บริหารการจัดสรรโควตาส่งออก รวมทั้งศึกษาถึงผลกระทบจากกรณีการยกเลิกโควตาภายใต้ MFA ของประเทศผู้นำเข้าสิ่งทอที่สำคัญของไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ซึ่งในปี 2539 มูลค่าการส่งออกสิ่งทอไทยไปยังสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปสูงถึงร้อยละ 45 ของการส่งออกสิ่งทอทั้งหมดเพื่อทราบถึงทิศทาง และปริมาณผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเศรษฐกิจไทยโดยรวมว่ามีลักษณะอย่างไร ทั้งในช่วงระยะปรับตัว (MFA Phase-Out Period) และช่วงการค้าสิ่งทอเป็นไปอย่างเสรีโดยไม่มีโควตา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัวเตรียมพร้อมต่อการแข่งขันที่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจากประเทศคู่แข่งที่สำคัญได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

นियามการศึกษา

จากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต อุตสาหกรรมสิ่งทอสามารถแยกย่อยได้เป็น 8 อุตสาหกรรมย่อย คือ

1. อุตสาหกรรมปั่นด้าย (Spinning)
2. อุตสาหกรรมทอผ้า (Weaving)
3. อุตสาหกรรมถักผ้า (Knitting)
4. อุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ (Textile Printing and Finishing)
5. อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (Wearing Apparel)
6. อุตสาหกรรมผลิตสินค้าสิ่งทอ (Made up Textile Goods)
7. อุตสาหกรรมผลิตพรม (Carpet and Rug)
8. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ป่านและป่อ (Jute Mill Products)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาระบบการจัดสรรโควตาการส่งออกของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ศึกษาพฤติกรรมแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent Seeking Activity) อันเนื่องมาจาก Quota Rents ที่เกิดขึ้นจากข้อตกลง MFA

2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการปฏิบัติตามข้อตกลงของแกตต์ กรณีการยกเลิกโควตาการนำเข้าจากประเทศพัฒนาแล้ว ว่ามีขนาดและทิศทางอย่างไรต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย และพิจารณาผลเชื่อมโยงที่มีต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ พร้อมทั้งศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจไทยในระดับมหภาคโดยรวม

ข้อสมมติในการศึกษา

การศึกษานี้จะเป็นการศึกษาถึงระบบการจัดสรรโควตาส่งออกสิ่งทอไทย และผลกระทบของการยกเลิกการจำกัดการส่งออกสิ่งทอโดยสมัครใจจากประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปที่มีต่อประเทศไทย โดยในการศึกษานี้ได้ตั้งข้อสมมติว่าประเทศไทยมีการส่งออกสิ่งทอเต็มตามจำนวนโควตาที่ได้รับในแต่ละปี ($\text{Export Growth} = \text{Quota Growth}$) เนื่องจากในความเป็นจริงนั้น จากผลการจำกัดโควตาการส่งออกสิ่งทอ พบว่ามีสิ่งทอบางรายการที่มีอัตราการใช้ประโยชน์จากโควตาที่ได้รับน้อยมาก แต่เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก จะปรากฏว่าประเทศไทยส่งออกเต็มตามจำนวนโควตาที่ได้รับ และในช่วงที่การค้าสิ่งทอเป็นไปอย่างเสรีตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นไป จากงานวิจัยของ Page 1994 พบว่าประเทศไทยจะสามารถส่งออกสิ่งทอได้เพิ่มขึ้นมาก ดังนั้นในช่วงนี้จะสมมติให้การส่งออกสิ่งทอของไทยเพิ่มขึ้น เท่ากับมูลค่าการส่งออกซึ่งเป็นผลจากการพยากรณ์ของ TDRI โดยให้สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปเป็นตัวแทนของตลาดในข้อตกลง MFA เนื่องจากทั้ง 2 ประเทศมีสัดส่วนการนำเข้าสิ่งทอจากไทยประมาณร้อยละ 96 ของตลาดภายในข้อตกลง MFA ในปี 2539

ขอบเขตของการศึกษา

1. การศึกษาถึงระบบการจัดสรรโควตาส่งออกและผลของการยกเลิกการจำกัดการส่งออกสิ่งทอโดยสมัครใจ จะมุ่งเน้นเฉพาะการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดส่งออกสิ่งทอที่สำคัญของไทย

2. การศึกษาถึงผลกระทบของข้อตกลงแกตต์รอบอุรุกวัยที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย กรณีการยกเลิกโควตาส่งออก จะครอบคลุมผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งในภาพรวมและรายอุตสาหกรรมสิ่งทอแต่ละชนิด โดยคำนึงถึงอัตราการขยายตัวของโควตาที่ไทยได้รับ (Quota Growth) ตามตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 กระบวนการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ขั้นตอนที่	ช่วงเวลา	สัดส่วนการนำเข้าที่เปิดเสรี (Integration) (โดยใช้ปีฐาน 2533)	อัตราการขยายโควตา (Quota Growth Rate)
1.	1 ม.ค.2538 – 31 ธ.ค.2540	16%	16% ของ Growth Rate ปี 2537
2.	1 ม.ค.2541 – 31 ธ.ค.2543	17%	25% ของ Growth Rate ของขั้นที่ 1
3.	1 ม.ค.2544 – 31 ธ.ค.2547	18%	27% ของ Growth Rate ของขั้นที่ 2
4.	ตั้งแต่ 1 ม.ค.2548 เป็นต้นไป	100%	ปี 2548 เปิดเสรี

ที่มา : จากหนังสือ "ภาพรวมของแกตต์รอบอุรุกวัย และผลกระทบต่อประเทศไทย," น. 11

การทยอยนำสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มกลับเข้าสู่ GATT สามารถจำแนกเป็น 3 ระยะ (ตารางที่ 1.1) ได้แก่

1. ระยะที่ 1 ช่วง 3 ปีแรก ระหว่างปี 2538 – 2540 ประเทศผู้นำเข้าต้องเพิ่มอัตราการขยายตัว (Growth Rate) ของอัตราการขยายตัวของโควตา (Quota Growth) ร้อยละ 16 (หากอัตราการขยายตัวของโควตาเท่ากับร้อยละ 6 ในปี 2537 แล้วอัตราการขยายตัวของโควตาในปี 2538 และ 2539 จะต้องเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 16 ของอัตราการขยายตัวของโควตาในปี 2537 (ร้อยละ 6) หรือเท่ากับ 6.96 ต่อปี ในปี 2538 และ 2539)

และปีสุดท้ายของช่วงระยะเวลานี้ คือ ปี 2540 ประเทศผู้นำเข้าจะต้องนำรายการสินค้า (Category) สิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มกลับเข้ามาสู่ GATT กล่าวคือ สินค้าเหล่านี้จะเปิดให้มี

การค้าเสรีโดยไม่มีกำกัปริมาณการนำเข้า โดยจะเปิดในอัตราร้อยละ 16 ของจำนวนรายการสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มทั้งหมด

2. ระยะที่ 2 เป็นช่วง 4 ปีถัดมา ระหว่างปี 2541 – 2544 ประเทศผู้นำเข้าต้องเพิ่มอัตราการขยายตัวของอัตราการขยายโควต้าเป็นร้อยละ 25 หรือ อัตราการเพิ่มของโควต้าร้อยละ 8.7 ต่อปี และในปีสุดท้ายของช่วงระยะเวลานี้ประเทศนำเข้าต้องนำรายการสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเข้าสู่ระบบการค้าเสรีเพิ่มเป็นร้อยละ 17 ของจำนวนรายการสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มทั้งหมด

3. ระยะที่ 3 เป็นช่วง 3 ปีสุดท้าย ระหว่างปี 2545 – 2547 อัตราการขยายตัวของโควต้าเพิ่มเป็นร้อยละ 27 หรือ อัตราการเพิ่มของโควต้าร้อยละ 11 ต่อปี โดยในระหว่าง 3 ปีสุดท้าย ประเทศผู้นำเข้าต้องนำรายการสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเข้าสู่ระบบการค้าเสรีเพิ่มเป็นร้อยละ 18 จนกระทั่งปี 2548 สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มทั้งหมดจะเข้าสู่ระบบเสรีอย่างสมบูรณ์

ดังนั้นปริมาณโควต้าที่ประเทศต่างๆ ได้รับการจัดสรรในช่วง MFA Phase-Out Period (Transition Period) สามารถจำแนกได้เป็น 2 กรณี คือ

1. กรณีที่ไม่มี Additional Growth Factor ซึ่งเป็นกรณีที่คิดเฉพาะโควต่านำเข้าที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น มิได้รวมการทยอยนำสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเข้ามาสู่ขบวนการเปิดเสรีในช่วงระยะเวลาปรับตัว

2. กรณีที่มี Additional Growth Factor ซึ่งเป็นกรณีที่ได้รวมเอาปริมาณสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ทยอยนำเข้ามาเปิดเสรีในช่วงระยะเวลาปรับตัว 10 ปี เข้ามารวมอยู่ด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการศึกษา

1. ในการศึกษากระบวนการจัดสรรโควต้า และพฤติกรรมแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent Seeking Activity) อันเนื่องมาจาก Quota Rents ที่เกิดขึ้นจากข้อตกลง MFA จะใช้ลักษณะพรรณาคความ โดยใช้ข้อมูลทฤษฎี
2. ในการวิเคราะห์ผลกระทบจากการยกเลิกโควต้าตามข้อตกลงของแกตต์ จะเป็นการศึกษาในลักษณะเชิงปริมาณ โดยอาศัยวิธีคำนวณดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium : CGE) ของระบบเศรษฐกิจไทยเพื่อให้มีการเชื่อมโยงผลกระทบภายนอกกับเศรษฐกิจภายในประเทศ

ในแง่ทฤษฎีแนวคิดของการวิเคราะห์ดุลยภาพทั่วไป (General Equilibrium Theory) เป็นการมองถึงภาพพจน์ของระบบเศรษฐกิจอย่างเจาะจงลึกลงไปในระดับจุลภาคของทุกส่วน และพร้อมกันนั้นได้มีความพยายามจัดเครือข่ายของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น ให้มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบแบบแผนร่วมด้วย เพื่อเข้าสู่ดุลยภาพพร้อมกันไป ดังนั้นเมื่อกรอบของการวิเคราะห์ได้ถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ (Systematic Framework) การติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นก็จะต่อเนื่องกันอย่างเป็นลูกโซ่ และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายใดนโยบายหนึ่งหรือหลายๆ นโยบายเกิดขึ้น ก็สามารถทำได้อย่างค่อนข้างชัดเจน นอกจากนี้ในบางครั้งแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป จะถูกเรียกว่า แบบจำลองหลายภาคเศรษฐกิจ (Multi-Sectoral Model) ทั้งนี้เพราะเป็นแบบจำลองที่สามารถจะศึกษาอุตสาหกรรมได้พร้อมๆ กันหลายๆ อุตสาหกรรมในเวลาเดียวกัน (ขวัญใจ และนวนลน้อย, 2538)

ในการศึกษานี้ได้นำแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป ที่มีชื่อว่า แบบจำลองแคมเจม (CAMGEM : Chulalongkorn and Monash General Equilibrium Model) มาใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประกอบการวิเคราะห์นโยบายเศรษฐกิจไทย โดยทีมงานโครงการหน่วยงานวิชาการ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือ โครงการแคมเจม ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบจำลอง ORANI ดั้งเดิม เพื่อให้เป็นแบบจำลองที่ใช้อธิบายระบบเศรษฐกิจของไทยโดยเฉพาะ สำหรับฐานข้อมูล (Data Base) โครงสร้างเศรษฐกิจที่ใช้กับแบบจำลองจัดทำมาจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input - Output Table) ปี พ.ศ.2533 ซึ่งเป็นตารางข้อมูลที่แสดงถึงการไหลเวียนของสินค้าในรูปของผลผลิต (Output) ไปสู่ผู้ใช้กลุ่มต่างๆ และในขณะเดียวกันก็แสดงการไหลเวียนของสินค้านั้นในรูปของปัจจัยการผลิต (Input) ที่อุตสาหกรรมต่างๆ จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการผลิตของแต่ละอุตสาหกรรมร่วมด้วย ทั้งในส่วนของการ

ฐานข้อมูลที่แสดงสัดส่วนโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจในส่วนต่างๆ (Structural Share of Economic Sectors) และฐานข้อมูลที่แสดงพฤติกรรมการปรับตัวของระบบเศรษฐกิจในส่วนต่างๆ (Behavior of Economic Sectors) เพื่อการคำนวณดุลยภาพทั่วไปที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาด้วยวิธีการดังกล่าวจะทำให้การวิเคราะห์มีความชัดเจน และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือมากขึ้น ทั้งนี้การใช้แบบจำลองดุลยภาพทั่วไปได้คำนึงถึงการปรับตัวทางเศรษฐกิจ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกันทั้งระบบ โดยการคำนวณผ่านระบบฐานข้อมูลสัดส่วนโครงสร้างเศรษฐกิจและฐานข้อมูลพฤติกรรมการปรับตัวของเศรษฐกิจในด้านการผลิต การบริโภค ในลักษณะของการเป็นสินค้าทดแทนกันหรือแข่งขัน หรืออาจจะเป็นสินค้าประกอบกัน ทั้งในด้านการผลิตและการบริโภค ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงไปถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด ปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจการผลิตและการค้าอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ในการศึกษาจะศึกษาเฉพาะประเด็นการค้าระหว่างประเทศเท่านั้น มิได้รวมเอาตลาดการเงินและนโยบายการเงินไว้ในแบบจำลอง จึงถือเสมือนว่าตลาดการเงินของไทยได้มีการปรับตัวเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพตลอดเวลา

และเนื่องจากตาราง I-O ปี พ.ศ. 2533 ที่นำมาจัดทำฐานข้อมูลประกอบด้วย 180 สาขาการผลิตซึ่งมีขนาดใหญ่มาก ดังนั้นเพื่อให้มีขนาดเล็กลง ในการศึกษาจึงนำมาจัดให้มีขนาด 30 สาขาการผลิต ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งในด้าน Forward Linkage และ Backward Linkage โดยคัดเลือกสิ่งทอและสาขาบางสาขาที่ถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตของสิ่งทอและ /หรือเป็นผู้ใช้สิ่งทอในฐานะเป็นปัจจัยการผลิต ส่วนสาขาที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งทอน้อยมากจะนำมารวมไว้ด้วยกันเป็น 2-3 กลุ่มตามตารางแสดงโครงสร้างรายชื่อ 30 สาขาการผลิตมีแสดงไว้ในภาคผนวก และสำหรับรายชื่อของ 30 สาขาการผลิต เป็นดังนี้

ตารางที่ 1.2 แสดงรายชื่อ 30 สาขาการผลิตในการศึกษา

รายชื่อสาขาการผลิต		
1. Kenaf and Jute	11. Jute Mill Products	21. Construction
2. Cotton and Kapok	12. Leather	22. Trade & Transport
3. Silk Farming	13. Wood and paper	23. Hotel and Restaurant
4. Spinning	14. Chemical	24. Post and Telecom
5. Weaving	15. Synthetic Resin & Plastic	25. Banking and Finance
6. Textile Printing / Finishing	16. Petroleum	26. Insurance Service
7. Made Up Textile Goods	17. Special Industrial Machinery	27. Business Service
8. Knitting	18. Office /Household Machinery	28. Other Agriculture
9. Wearing Apparels	19. Electrical Industry Machinery	29. Other Manufacture
10. Carpet & Rug	20. Utility	30. Other Services

สำหรับตัวแปรที่ใช้ทดลอง หรือ Shock ในแบบจำลองแคมเจม จะใช้อัตราการขยายตัวของการส่งออกในช่วง 10 ปี (ปี 2537-2547) ซึ่งลมนมติให้เท่ากับอัตราการเพิ่มของโควต้า (Quota Growth Rate) ในช่วง 10 ปีที่ไทยได้รับ ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 ปริมาณโควต้าและอัตราการเติบโตของโควต้ากรณีไม่มี Additional Growth Factor และ กรณีที่มี Additional Growth factor

ปี	สหรัฐอเมริกา		สหภาพยุโรป	
	สิ่งทอ (ล้าน ตร.หลา)	เครื่องนุ่งห่ม (ล้าน ตร.หลา)	สิ่งทอ (พันตัน)	เครื่องนุ่งห่ม (พันตัน)
ปี 2537	321	209	53	21
ปี 2547				
กรณีไม่มี Additional Growth Factor	564(6.00)	362(5.65)	73(3.25)	36(5.43)
กรณีมี Additional Growth Factor	730(8.60)	466(8.40)	85(4.84)	46(8.2)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ อัตราการขยายตัวของโควต้าเฉลี่ยรายปี (%)

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 2.14, 2.15, 2.16 และ 2.17

ตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นไป การค้าสิ่งทอจะเป็นไปอย่างเสรีไม่มีระบบโควต้าอีกต่อไป ซึ่งช่วงนี้จะอาศัยมูลค่าการส่งออกสิ่งทอของไทยในตลาดโลก จากผลการพยากรณ์การส่งออกสินค้า 20 รายการจาก TDRI เป็นตัว Shock ในแบบจำลอง โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาปี 2517-2538 และได้พิจารณาข้อสมมติที่กำหนดแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระเพื่อใช้ในการพยากรณ์การส่งออกสิ่งทอในปี 2540 - 2553 ซึ่งได้กำหนดข้อสมมุติต่างๆ ในแต่ละแบบจำลองไว้ดังตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.4 ข้อสมมติเกี่ยวกับอัตราการขยายตัวของตัวแปรเศรษฐกิจที่ใช้ในการพยากรณ์การส่งออกสิ่งทอปี 2540 - 2553

ตัวแปร	กรณีเศรษฐกิจขบเซา	กรณีเศรษฐกิจฟื้นตัว
ค่าจ้าง	+3%	+5%
เครื่องจักร	+1%	+3%
GDP_CLOTH	+1%	+2.5%
GDP_TOTAL	+1%	+2.5%
IM_CLOTH_OUTPUT	+1%	+3%
IM_FABRIC_OUTPUT	+3%	+6%

โดยที่

ค่าจ้าง	=	ค่าจ้างขั้นต่ำในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
เครื่องจักร	=	เครื่องทอผ้า, จักรเย็บผ้า และเครื่องปั่นด้าย
GDP_CLOTH	=	GDP ของประเทศผู้นำเข้าเครื่องนุ่งห่มของไทย
GDP_TOTAL	=	GDP ของประเทศผู้นำเข้าสิ่งทอรวม
IM_CLOTH_OUTPUT	=	มูลค่าการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปของประเทศผู้นำเข้า
IM_FABRIC_OUTPUT	=	มูลค่าการผลิตผ้าผืนของประเทศผู้นำเข้า

ในช่วงการค้าสิ่งทอเป็นไปอย่างเสรีโดยไม่มีโควตาด้านี้ จะวิเคราะห์ในช่วงปี 2548 - 2557 รวมระยะเวลา 10 ปี เนื่องจากในช่วงเวลานี้โครงสร้างการผลิตและข้อสมมุติต่างๆ ที่ใช้ในการพยากรณ์ยังคงค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง และเพื่อที่จะสามารถเปรียบเทียบการขยายตัวกับช่วงเวลาที่มีการขยายโควต้าได้ (MFA Phase-Out Period) สำหรับผลการพยากรณ์อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอในช่วงปี 2548 - 2557 มีรายละเอียดตามตารางที่ 1.5

ตารางที่ 1.5 อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอปี 2548-2557

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เส้นด้าย		ผ้าผืน		เครื่องนุ่งห่ม		สิ่งทอรวม	
	ขบเซา	พื้นตัว	ขบเซา	พื้นตัว	ขบเซา	พื้นตัว	ขบเซา	พื้นตัว
2548-2557	1.0	8.6	10.1	15.4	1.7	5.9	0.7	3.8

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย

ดังนั้นในการศึกษานี้จะแบ่งการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็น 2 ช่วง คือ

1. ช่วงระยะเวลายกเลิกข้อตกลง MFA ตั้งแต่ปี 2538 - 2547 เป็นเวลา 10 ปี (MFA Phase-Out Period) โดยช่วงนี้จะแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

1.1 กรณีไม่มี Additional Growth Factor(คิดเฉพาะการขยายโควต้า)

1.2 กรณีที่มี Additional Growth Factor(การขยายโควต้าและการนำรายการสิ่งทอเข้าสู่ภาคตัด)

2. ช่วงการค้าเสรีสิ่งทอ (Liberalization) ไม่มีโควต้าปี 2548-2557 เป็นเวลา 10 ปี โดยจะแบ่งเป็น 3 กรณี คือ

2.1 กรณีเศรษฐกิจขบเซา ข้อสมมติคือ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นแต่ไม่มากนัก การลงทุนในเครื่องจักรเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเนื่องจากภาวะขาดแคลนเงินทุน ทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันต่ำ

2.2 กรณีเศรษฐกิจพื้นตัว ข้อสมมติคือ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อย มีการลงทุนในเครื่องจักรเพิ่มขึ้น เพราะผู้ผลิตตระหนักดีว่าต้องเน้นการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงเนื่องจากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง

2.3 กรณีเศรษฐกิจอยู่ในภาวะปกติ ซึ่งเป็นภาวะอ้างอิงระหว่างกรณีเศรษฐกิจขบเซาและกรณีเศรษฐกิจพื้นตัว

ซึ่งกรณีเศรษฐกิจขบเซาและกรณีเศรษฐกิจพื้นตัวนั้นจะสมมติให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยแปรผันไปในทิศทางเดียวกับภาวะเศรษฐกิจโลก

ตารางที่ 1.6 ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง (Shock) ในแบบจำลอง

หน่วย : ร้อยละ

รหัส	สาขาการผลิต	ช่วง MFA Phase –Out Period ปี 2538 – 2547				การค้าสิ่งทอเป็นไปอย่างเสรี ไม่มีโควต้า ปี 2548 – 2557		
		กรณีไม่มี Additional Growth Factor		กรณีไม่มี Additional Growth Factor		กรณี เศรษฐกิจ ขบเขา	กรณี เศรษฐกิจ ฟื้นตัว	กรณี เศรษฐกิจใน ภาวะปกติ
		USA.	EU.	USA.	EU.			
1	Spinning	79.08	37.69	128.19	60.42	10.46	128.19	69.33
2	Weaving	79.08	37.69	128.19	60.42	161.74	318.85	240.30
3	Textile Printing /Finishing	0	0	0	0	0	0	0
4	Made Up Textile Goods	79.08	37.69	128.19	60.42	7.22	45.2	26.21
5	Knitting	79.08	37.69	128.19	60.42	161.74	318.85	240.30
6	Wearing Apparels	73.26	69.68	124.02	119.92	18.36	77.4	47.88
7	Carpet and Rug	0	0	0	0	7.22	45.2	26.21
8	Jute Mill Products	0	0	0	0	7.22	45.2	26.21

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 1.3 และตารางที่ 1.5

หมายเหตุ : Textile Printing /Finishing มี Quota Growth เป็นศูนย์ เนื่องจากเป็น Non - Tradable Goods

Carpet and Rug และ Jute Mill Products มี Quota Growth เป็นศูนย์ในช่วง Transition Period เนื่องจากเป็นสินค้าที่ไม่อยู่ภายใต้ข้อตกลงฯ MFA

เมื่อได้ค่าของการประมวลผลตามแบบจำลองแคมเจมแล้ว ก็จะนำค่าที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนแรก วิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอทั้ง 8 อุตสาหกรรม
- ส่วนที่สอง วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมของไทยโดยรวม
- ส่วนที่สาม วิเคราะห์ความเชื่อมโยงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจไทยในระดับมหภาค

วรรณกรรมปริทัศน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ผ่านมามีมากมาย แต่ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านการกีดกันทางการค้า และการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมสิ่งทอ

Kaewjai Siriwatpatara (1989) ได้ทำการศึกษาผลกระทบข้อจำกัดของโควต้าภายใต้ MFA ที่มีต่อการขยายตัวของการส่งออกสิ่งทอของไทยไปสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศยุโรป โดยใช้วิธีทางเศรษฐมิติวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) ประมาณค่าอัตราการขยายตัวของการส่งออก และใช้ Simple Growth Rate เพื่อเปรียบเทียบระหว่างการมีโควต้าและหลังการขยายโควต้า ผลการศึกษาพบว่า เมื่อประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สมาชิกภาคีภายใต้ข้อตกลงการค้าจำกัดการส่งออก MFA พบว่าในช่วงแรกอุตสาหกรรมสิ่งทอจะขยายตัว เนื่องมาจากการถูกจำกัดปริมาณการส่งออกของประเทศรายใหญ่ เช่น เกาหลี ไต้หวัน และฮ่องกง ก่อให้เกิด Excess Demand และประเทศเหล่านี้ประสบกับปัญหาค่าเงินแข็งตัว ทำให้ประเทศไทยมีความสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมสิ่งทอได้ แต่หลังจากนั้นการขยายตัวอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ก็ทำให้ MFA เป็นข้อจำกัดในการขยายตัวการส่งออกสิ่งทอของไทย เพราะประเทศไทยได้รับโควต้าอันเนื่องจากโดนจำกัดการส่งออกน้อย ผู้ผลิตสิ่งทอพยายามเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ หาดตลาดส่งออกที่ไม่มีข้อจำกัดมากขึ้น การจำกัดโควต้าสูงทำให้มีการเข้ามาของการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการลงทุนจากฮ่องกงและไต้หวันมายังอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย

Suphat Suphachalasai (1989) ได้ทำการศึกษาอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทยใน 2 ประเด็น คือ การคุ้มครองของรัฐบาลและผลกระทบจากการเกิดโควต้าของ MFA โดยใช้อัตราช่วยเหลือที่แท้จริง (Effective Rate of Assistance : ERA) แทนการใช้อัตราการคุ้มครองที่แท้จริง (Effective Rate of Protection : ERP) พบว่า ERA มีค่าใกล้เคียงศูนย์สำหรับการขายในประเทศ (Domestic Sales) ทำให้สรุปว่าการคุ้มครองในปัจจุบันของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าในปัจจุบันค่อนข้างต่ำมาก ในส่วนที่สอง Suphachalasai วิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองดุลยภาพทั่วไป (General Equilibrium) จาก World Clothing Trade Model เพื่อเปรียบเทียบผลต่อสวัสดิการ (Welfare Effect) ในช่วงปี 1985-1987 พบว่า MFA ก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมสูงชันเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 1985-1987 ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการไม่สามารถขยายการส่งออกในตลาด MFA ได้ และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการเกิดค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Economic Rent) จากระบบการจัดสรรโควต้า

ภายในประเทศ ส่งผลให้มีโรงงานทอผ้าขนาดเล็กเกิดขึ้นอย่างผิดกฎหมายอย่างมาก เพื่อเข้ามาแย่งผลประโยชน์จากค่าเช่าทางเศรษฐกิจของกลุ่มผู้ผลิตรายใหญ่ เรียกว่า "Free Rider"

ในปี 1996 Suphachalasai ได้ศึกษาผลกระทบทางด้านสวัสดิการสังคม (Social Welfare) จากการคำนวณโดยใช้ดุลยภาพบางส่วน (Partial Equilibrium) พบว่าประเทศไทยจะได้รับค่าเช่าทางเศรษฐกิจลดลงในช่วงปรับตัวปี 2538-2547 ทั้งในสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ซึ่งจะลดลงมากในช่วง 3-4 ปีสุดท้ายของการปรับตัว แต่หากคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ของตลาด ในลักษณะที่ผู้ซื้อมีอำนาจมากกว่าผู้ขาย (Market Power) ส่งผลให้ค่าเช่าทางเศรษฐกิจถูกโอนกลับไปยังประเทศผู้นำเข้า สำหรับอัตราส่วนการโอนค่าเช่าทางเศรษฐกิจกลับโดยใช้อัตราส่วนของฮ่องกง พบว่าประมาณร้อยละ 15-50 ของค่าเช่าทางเศรษฐกิจถูกโอนกลับไปยังประเทศผู้นำเข้า ถ้าร้อยละ 15 ประเทศไทยยังมีผลสุทธิทางสวัสดิการเป็นบวกอยู่แต่ถ้าร้อยละ 50 ประเทศไทยจะสูญเสียสุทธิทางสวัสดิการสังคม ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อประเทศไทยอย่างที่คาดการณ์ไว้

พงษ์ศักดิ์ อัสสกุล (2533) ได้วิเคราะห์อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเมื่อการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศกลับคืนสู่ระบบการค้าเสรี พบว่าโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยในปัจจุบัน มีโครงสร้างการผลิตที่ครบวงจร แต่จากการขยายกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องในการผลิตสิ่งทอมีความไม่สมดุลกันอย่างมาก ดังนั้นจะต้องปรับปรุงให้อุตสาหกรรมสิ่งทอมีความต่อเนื่องสมดุลกัน และเนื่องจากแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต ซึ่งในปัจจุบันนี้ค่าจ้างแรงงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เริ่มเสียเปรียบในด้านทุนการผลิต ดังนั้นไทยต้องเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันการส่งออกให้สูงขึ้น โดยการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์สิ่งทอให้มีคุณภาพดีขึ้น รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างภาษีใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับการลงทุน โดยเฉพาะอัตราภาษีศุลกากรซึ่งมีอัตราสูงมาก ในขณะที่ปริมาณความต้องการใช้สิ่งทอของโลกมีอัตราเพิ่มขึ้น แต่พบว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา และประชาคมยุโรปนั้น ไม่สามารถที่จะผลิตสิ่งทอได้เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศได้ ต้องนำเข้าสิ่งทอจากต่างประเทศ และมีแนวโน้มการนำเข้าสูงขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งการผลิตภายในประเทศมีแนวโน้มลดลง ตรงกันข้ามกับประเทศกำลังพัฒนาที่มีการผลิตมากจนเกิดปริมาณส่วนเกิน และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ จึงต้องระบายการส่งออกไปยังต่างประเทศ

ดังนั้นจากการวิเคราะห์อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยตั้งแต่โครงสร้าง ค่าจ้าง ความต้องการของโลก การเพิ่มกำลังการผลิต การลงทุนในการขยายอุตสาหกรรมสิ่งทอ และปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ เห็นว่าอนาคตของอุตสาหกรรมสิ่งทอยังไปได้ไกล และสามารถทำการแข่งขันในตลาดโลกได้เมื่อการค้าสิ่งทอกลับเข้าสู่ระบบการค้าเสรี โดยปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ต่อการค้า โดยอาศัยความร่วมมือของรัฐบาลและเอกชนที่มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและมีความเห็นเหมือน Kaewjai Siriwatpatara (1989) ว่าประเทศไทยจะต้องปรับปรุงคุณภาพสิ่งทอ และจะต้องหาตลาดเพื่อขยายการส่งออกสิ่งทอมากขึ้นโดยเฉพาะตลาดนอกซีกดกลางๆ

สมศักดิ์ ลากเจริญ (2536) ศึกษามาตรการและผลกระทบของการกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกาต่อการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย (ปี พ.ศ.2525-2529) ทั้งมาตรการทางด้านภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษีของสหรัฐอเมริกามีต่อสิ่งทอไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อส่งออกสิ่งทอไทยโดยเฉพาะเครื่องนุ่งห่ม ทำให้อัตราการขยายตัวของการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราลดลง ส่วนทางด้านการผลิต การจ้างงานยังมีแนวโน้มสูงขึ้น การที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการนำเข้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอสูง เนื่องจากอัตราค่าจ้างแรงงานของประเทศสหรัฐอเมริกาสูงกว่าประเทศอื่นๆ มาก และค่าเงินดอลลาร์สหรัฐแข็งตัว ทำให้สิ่งทอในประเทศไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ และจากการที่สหรัฐอเมริกาไม่สามารถลดการขาดดุลในงบประมาณได้ ก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ ส่งผลให้ราคาสินค้าภายในประเทศสูงกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาจึงใช้มาตรการกีดกันทางการค้า เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศ

ภัทรจิต ชุมวรฐายี (2538) ศึกษาผลกระทบจากการจำกัดการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปประเทศในซีกดกลางกรณีสหรัฐอเมริกาและประชาคมยุโรป โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาปี 2513-2534 ศึกษาในลักษณะ Partial Equilibrium Analysis พบว่า VER มีผลจำกัดปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย และทำให้ผู้ผลิตไม่สามารถขยายการผลิตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ มีผลให้ไทยต้องสูญเสียรายได้จากการมีมาตรการจำกัดการส่งออก ในการศึกษาใช้ Tariff Equivalence Quota ของฮองกงตามผลการศึกษาของ Hamilton (1986) ซึ่งได้ค่า TEQ ในกรณีของสหรัฐอเมริกาสูงกว่าประชาคมยุโรปราว 2 เท่าทำให้ Quota Rent จากมาตรการจำกัดการส่งออกในกรณีของสหรัฐสูงมาก ดังนั้นเมื่อคำนวณ Net Welfare Effect ของสหรัฐจะพบว่าไทยสูญเสียรายได้จากที่ควรจะได้รับจากการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปสหรัฐอเมริกาเท่ากับ 0.25 พันล้านบาทต่ำกว่าประชาคมยุโรป ซึ่งไทยต้องสูญเสียรายได้จากการส่งออกไปเท่ากับ 1.22 พันล้านบาท ดังนั้นโดยสุทธิแล้วผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยจะต้องสูญเสียรายได้จากมาตรการจำกัดปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปเท่ากับ 1.47 พันล้านบาท และจากการทำ

Simulation ระบบสมการ พบว่าถ้ามีการขยายปริมาณโควต้าเพิ่มขึ้นซึ่งเปรียบเสมือนการผ่อนคลายมาตรการจำกัดปริมาณการส่งออก แล้วจะทำให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยจะขยายการส่งออกไปยังตลาดในซีกตกลงเพิ่มขึ้น ซึ่งจะจูงใจให้ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปขยายการผลิตเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ราคาเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ส่งออกไปตลาดในซีกตกลงลดต่ำลง และส่งผลให้คงเหลือเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายภายในประเทศน้อยลง ทำให้ราคาเสื้อผ้าสำเร็จรูปภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น จูงใจให้ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปขยายการผลิตเพิ่มมากขึ้น แต่ทำให้ความต้องการบริโภคเสื้อผ้าภายในประเทศลดต่ำลง

พิภพ ภู่งิ่ง (2539) ศึกษาผลกระทบของซีกตกลงรอบอุรุกวัยที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ศึกษาเฉพาะกรณีการลดภาษีศุลกากรของประเทศไทย โดยอาศัยแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium : CGE) ของระบบเศรษฐกิจไทย เพื่อให้มีการเชื่อมโยงผลกระทบระหว่างภาคเศรษฐกิจภายในประเทศ แบ่งการพิจารณาเป็น 3 ส่วน ส่วนแรก พิจารณาผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ พบว่า การลดภาษีก่อให้เกิดการลดลงของต้นทุนการผลิตทำให้ระดับราคาภายในประเทศลดลง และทำให้การส่งออกเพิ่มสูงขึ้น ก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนที่ 2 พิจารณาผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมไทยทั้งระบบ พบว่าการลดภาษีศุลกากรลง จะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยได้รับผลประโยชน์เพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละอุตสาหกรรม โดยอุตสาหกรรมสิ่งทอขึ้นต้น ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมพึ่งพาการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศสูง ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงมาจากการที่ต้นทุนการผลิตลดลง ส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทอขึ้นกลางและขึ้นปลายก็จะได้รับประโยชน์นี้ด้วยเช่นกัน และจากการที่อุปสงค์ของอุตสาหกรรมที่ขยายตัวขึ้น ก็จะช่วยเสริมให้อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น แต่การลดอัตราภาษีศุลกากรก็มีแนวโน้มที่จะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันจากต่างประเทศสูงขึ้น ดังนั้นอุตสาหกรรมสิ่งทอจะต้องพัฒนาประสิทธิภาพให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ ส่วนที่ 3 จะวิเคราะห์ผลเชื่อมโยงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจไทยโดยรวม พบว่า ภาคอุตสาหกรรมที่มีส่วนเกี่ยวเนื่องต่อการสร้างทุนในระบบเศรษฐกิจ หรือภาคอุตสาหกรรมที่มีฐานของการนำเข้าสูง และมีอัตราภาษีศุลกากรสูงเมื่อมีการลดภาษีศุลกากรจะมีผลให้อุตสาหกรรมดังกล่าวขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ และจะมีผลเชื่อมโยงไปสู่การขยายตัวของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในระดับมหภาคทำให้ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่ารายได้ของรัฐบาลจากภาษีศุลกากรลดลงก็ตาม แต่ข้อจำกัดของแบบจำลองดุลยภาพที่ใช้ซึ่งมีข้อสมมติฐาน ให้ตลาดสินค้าและปัจจัยการผลิตมีลักษณะเป็นแบบแข่งขันโดยสมบูรณ์ ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากนัก

Page (1994) การถูกจำกัดปริมาณการส่งออก ทำให้ประเทศไทยต้องปรับตัวโดยการส่งออกสิ่งทอที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นไปยังตลาด MFA แต่ต่อมาจากต้นทุนเปรียบเทียบที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งกัน เหตุผลหนึ่งเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลประเทศไทยที่มีนโยบายจำกัดปริมาณเครื่องจักรและการเก็บภาษีศุลกากรของฟอกย้อมในอัตราสูง เมื่อรวมกับการถูกจำกัดการส่งออก ทำให้สามารถส่งออกสิ่งทอได้ลดลง การส่งออกสิ่งทอภายใต้โควต้าส่วนใหญ่เป็นสิ่งทอที่ยังไม่ได้ฟอกย้อม ซึ่งเป็นสินค้าที่มีคุณภาพและราคาต่ำ ไม่ได้มาตรฐานในการส่งออก ส่วนการจัดสรรโควต้าภายในประเทศไทย จะจัดสรรโดยรัฐบาล ร้อยละ 70-80 จัดสรรแก่ผู้ส่งออกเดิมที่มีประวัติ ที่เหลือจัดสรรแก่ผู้ส่งออกรายใหม่หรือผู้ที่ต้องการขยายการส่งออก ซึ่งเคยมีการจัดสรรหลายรูปแบบ ระบบการจัดสรรโดยใช้ประวัติการส่งออกนี้เพื่อให้ผู้ส่งออกที่มีโควต้าเดิมรักษาลูกค้าและสามารถวางแผนการผลิตได้ ประเทศไทยมีการโอนซื้อขายอย่างไม่ถูกต้องที่เกิดขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งประมาณว่าราคาซื้อขายโควต้าสูงกว่าราคาปกติถึงร้อยละ 20 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจำกัดโควต้าส่งออกในตลาดข้อตกลงฯ จูงใจให้ผู้ส่งออกรายใหม่ส่งออกไปยังตลาดนอกโควต้า หรือการหันไปสู่อุตสาหกรรมอื่นๆ เพิ่มขึ้น

อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยประสบกับปัญหาภายใต้ระบบการจัดสรรโควต้าในปัจจุบัน และรัฐจำกัดการนำเข้าของปัจจัยการผลิต สภาพเทคโนโลยี ในปี 2000 หากประเทศไทยสามารถเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการผลิตและมีแรงงานที่มีทักษะในระดับที่เหมาะสมกับรูปแบบใหม่ๆ ของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ภายหลังจากยกเลิกโควต้าหรือช่วงระยะปรับตัว เมื่อเสร็จสิ้นข้อตกลง 10 ปีแล้ว ประเทศไทยจะสามารถส่งออกสิ่งทอได้เพิ่มขึ้นมาก

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ (2537) สรุปผลการศึกษาจาก "An Analysis of The Proposed Uruguay Round " จัดทำโดยสำนักงานเลขาธิการกตต ซึ่งได้ประเมินและรวบรวมผลการศึกษาค่าผลกระทบของการเจรจาอบอุรุกวัยต่อการค้าและรายได้ของประเทศกำลังพัฒนาดังนี้

กลุ่มสินค้าสิ่งทอ มีการศึกษาการยกเลิกโควต้าสิ่งทอภายใต้ MFA โดยเปลี่ยนมาเป็นการจัดเก็บภาษีแทนนั้น จะทำให้อัตราภาษีสูงขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อราคาส่งทอทันที มีการประมาณกันว่าประเทศกำลังพัฒนาจะมีรายได้จากการส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นเมื่อยกเลิก MFA และแม้จะต้องสูญเสียรายได้จากการส่งออกภายใต้โควต้าที่แน่นอน (Quota Rents) ก็ตาม ในประเด็นนี้มีผลการศึกษา 3 ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1) Hamilton (1986) มูลค่าการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนาไปยัง USA จะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20.5 โดยร้อยละ 36.5 จะเป็นของการส่งออกเสื้อผ้า

2) USITC (1989) การส่งออกของประเทศกำลังพัฒนาไปกลุ่มประเทศ OECD จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 82 สำหรับสิ่งทอ และร้อยละ 93 สำหรับเสื้อผ้า ส่วนการยกเลิกภาษีและโควต้าพร้อมกันจะทำให้การส่งออกสิ่งทอของประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มร้อยละ 135

3) Trela And Walley (1990) การยกเลิกโควต้าภายใต้ MFA และลดภาษีสิ่งทอกับเสื้อผ้า จะทำให้ USA นำเข้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 244 และ EU จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 204 แคนาดานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 214

ส่วนผลกระทบต่อการค้าและรายได้รวมของโลก พบว่า จะทำให้การค้าสินค้าโลกเพิ่มร้อยละ 12 ในปี 2005 มีมูลค่าเพิ่ม 745 พันล้านเหรียญสหรัฐ และถ้าอัตราเฉลี่ยการค้าโลกขยายตัวร้อยละ 4.1 แล้วอัตราการขยายตัวของการค้าเสื้อผ้าจะเท่ากับร้อยละ 20 สิ่งทอร้อยละ 34 รายได้โลกเพิ่ม 213 - 274 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี เป็นผลด้านรายได้จากการศึกษาของ World Bank แต่สำนักงานให้ตัวเลขเพิ่มขึ้น 230 ล้านเหรียญสหรัฐต่อปี

Jeffrey L. Neuville (1993) ศึกษาการปรับตัวของประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) หลังข้อตกลง MFA สำหรับฮ่องกงนั้นจะยังคงย้ายการลงทุนการผลิตสิ่งทอไปยังประเทศจีน เนื่องจากได้เปรียบในด้านต้นทุนจากค่าจ้างแรงงานซึ่งมีราคาถูก ส่วนเกาหลีใต้และไต้หวันจะมุ่งเน้นการผลิตสิ่งทอที่มีคุณภาพสูงขึ้นและสินค้าเส้นใยประดิษฐ์มากขึ้น ไต้หวันและฮ่องกงจะเปลี่ยนการผลิตจากสิ่งทอไปผลิตสินค้าในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และปิโตรเลียมมากขึ้น ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ เทคโนโลยี และประสบการณ์ของแรงงานสูง เป็นการก้าวตามประเทศญี่ปุ่นด้วยความเห็นที่ว่าเป็นการผลิตที่ก่อให้เกิดกำไรมากโดยใช้ระยะเวลาในการผลิตสั้น และเน้นการใช้ทุนเข้มข้น (Capital Intensive) ส่วนประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ที่ได้รับโควตาน้อยก็จะต้องทำให้มีการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอเร็วๆ เช่น ประเทศจีน ซึ่งเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบทางด้านต้นทุนค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ และมีการส่งสิ่งทอเพื่อไปสวมโควต้าจากประเทศที่สามที่ไม่โดนจำกัดโควต้าหรือเป็นประเทศที่ไม่อยู่ในข้อตกลง MFA แต่อย่างไรก็ตามสินค้าสิ่งทอจากจีนยังเป็นสินค้าที่มีคุณภาพต่ำ ในขณะที่เดียวกันหากมีการค้าเสรีจริง ประเทศจีนก็จะเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่เช่นกัน ดังนั้นถ้าประเทศจีนเปิดตลาดการค้าก็จะทำให้การค้าเสรีมีความสมบูรณ์มากขึ้น และเมื่อการค้าสิ่งทอเป็นไปอย่างเสรี สำหรับประเทศพัฒนาแล้วอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ใช้ทุนเข้มข้นซึ่งมีความได้เปรียบประเทศกำลังพัฒนาจะสามารถอยู่รอดได้ ในขณะที่เดียวกันก็จะทำให้มีการนำเข้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปมากขึ้นเนื่องจากเป็นสินค้าใช้แรงงานเป็นหลัก ดังนั้นการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอจะกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่พัฒนาแล้วไม่มากนัก และยังทำให้ผู้บริโภคจะดีขึ้นจากการได้บริโภคเสื้อผ้าในราคาที่ถูกลง

ความสำเร็จของการเปิดเสรีโควต้าสิ่งทอจะต้องประกอบไปด้วยความสำเร็จที่มาจาก การเปิดเสรีทางอื่นๆ ด้วย เช่น การเกษตรกรรม ลิขสิทธิ์ทางปัญญาและการบริการประกอบกัน โดยประเทศที่พัฒนาแล้วจะเรียกร้องให้ประเทศที่กำลังพัฒนาเปิดตลาดสำหรับสินค้าสิ่งทอและผลิตภัณฑ์อื่นๆ แก่ประเทศพัฒนาแล้ว จึงจะได้รับการประกันว่าข้อตกลง MFA จะถูกยกเลิกภายใน 10 ปีข้างหน้า

Dean Spinanger (1998) บอกว่าการเอา MFA ออกแล้วแทนที่ด้วย ATC เป็นแค่การส่งเสริม "Promote" ให้มีการค้าเสรีเท่านั้นไม่ได้มุ่งหวังเป็นการทำให้เกิดความประสบความสำเร็จ "Achieve" และวิจารณ์ว่าในการเปิดเสรีขั้นตอนที่ 1 ไม่ได้ทำให้มีการเปิดตลาดเพิ่มขึ้นเลยทั้งในตลาด USA, EU และแคนาดา และไม่มีปัจจัยใดที่ชี้ว่าในการเปิดเสรีขั้นที่ 2 จะมีการค้ามากขึ้น ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ข้ออ้างในปัจจัยทางด้านสังคมและแรงงานเข้ามาเกี่ยวข้องในการเปิดเสรีในแอกตต์ ดังนั้นคำถามที่สำคัญคือ ATC จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ซึ่งการปรับตัวของประเทศพัฒนาแล้วแตกต่างกับประเทศกำลังพัฒนา ประเทศพัฒนาแล้วจะใช้เทคโนโลยีในการผลิตขั้นสูงกว่าและมีการใช้ทุนเข้มข้นกว่าประเทศกำลังพัฒนาทำให้สินค้ามีความแตกต่างกัน ส่วนประเทศกำลังพัฒนาจะนำเข้าเทคโนโลยีขั้นสูงที่ใช้ในการผลิตอุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นต้นจากประเทศพัฒนาแล้วเพื่อนำมาผลิตต่อเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่งออกไปยังประเทศพัฒนา ทำให้ประเทศกำลังพัฒนามีส่วนแบ่งตลาดเสื้อผ้าในประเทศพัฒนาแล้วเพิ่มขึ้นประมาณ 2-3 เท่าตัวในปี 1980-1994 แต่อย่างไรก็ตาม ส่วนแบ่งนี้ยังมีแนวโน้มที่ต่ำกว่าในกรณีสินค้าอุตสาหกรรม

และจากการวิเคราะห์ผลกระทบของแอกตต์รอบอุรุกวัย ชี้ให้เห็นว่าไม่มีการค้าสินค้าในกลุ่มใดที่เมื่อเปิดเสรีแล้วจะทำให้ Welfare โลกเพิ่มขึ้นได้เท่ากับการยกเลิก MFA จากการคำนวณโดยใช้ CGE พบว่าทำให้ Welfare โลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการเจรจาพหุภาคี แต่ผลการคำนวณอาจเกิดการผิดพลาดได้ ด้วยเหตุผลดังนี้ ประการแรก การคำนวณใช้ Quota Rent ของฮ่องกงปี 1980 เป็นตัวแทนการส่งออกจากประเทศผู้ส่งออก ซึ่งเมื่อเวลาเปลี่ยนไปบางประเทศอาจมี Quota Rent ที่ลดลงหรือไม่มีเลย เหตุผลหนึ่งคือประเทศพัฒนาแล้วมีการเบี่ยงเบนการนำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่จากอาเซียนไปเป็นการนำเข้าจากประเทศที่อยู่ใกล้เคียง เช่น สหรัฐอเมริกาจะมีการนำเข้าจากประเทศเม็กซิโกแทน ดังนั้นทำให้ผลการคำนวณสูงกว่าความเป็นจริง ประการที่สอง เนื่องจากฮ่องกงหรือไต้หวันมีการกระจายการลงทุนไปยังต่างประเทศเช่นไปลงทุนในจีน ทำให้มีการเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน แต่ในการคำนวณมิได้พิจารณาการโอนย้าย Rent จากประเศเหล่านี้ไปยังฮ่องกงร่วมด้วย ซึ่งทุนและ

แรงงานทำให้มีการผลิตเพิ่มขึ้น ดังนั้นการละเลยในข้อนี้ทำให้ Quota Rent ที่นำมาคำนวณจึงไม่ถูกต้อง

Dean Spinanger มีความเห็นเหมือนกับ Jeffrey L. Neville (1993) ว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่พัฒนาแล้วจะสามารถอยู่รอดได้จะต้องเป็นการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นต้น ซึ่งต้องอาศัยทุนและเทคโนโลยีในการผลิตขั้นสูง และมีการกระจายขั้นตอนการผลิตไปยังประเทศที่อยู่ใกล้เคียงหรือประเทศที่รวมกลุ่มการค้า เช่น ในขั้นตอนตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัยแรงงานเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าในที่สุดแล้วเมื่อการค้าสิ่งทอเป็นไปอย่างเสรี จะมีการกระจายการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอไปยังส่วนต่างๆ ของโลกโดยเฉพาะประเทศที่รวมกลุ่มการค้าเดียวกันหรือประเทศที่อยู่ใกล้เคียงกัน

และมีความเห็นว่าวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในเอเชียครั้งนี้เป็นเครื่องพิสูจน์ถึงการจริงจังหรือเสถียรภาพยกเลิกข้อตกลง MFA จากประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยจะเห็นว่าประเทศเหล่านี้ปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจแก่ประเทศอาเซียน แต่จะให้หันไปหาความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศแทน

แต่วิกฤติการณ์นี้ส่งผลให้ประเทศอาเซียนส่งออกสินค้าในราคาถูก หรือเป็นการ Dumping ราคาซึ่งประเทศพัฒนาแล้วมีนโยบายปกป้อง แต่การกีดกันจากประเทศที่พัฒนาแล้วก็มีส่วนทำให้เกิดการทำลายอุตสาหกรรมเช่นกัน เช่น การกีดกันการนำเข้าผ้าฝ้ายที่ยังไม่ได้ฟอกย้อมจากประเทศกำลังพัฒนา อาจทำให้อุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์และแต่งสำเร็จในประเทศพัฒนาแล้วหดตัวได้

จากข้างต้นสรุปได้ว่า หากปราศจากอุปสรรค ข้อนลิกเลียนหรือการเลือนใดๆ แล้ว ในปี 2005 การค้าสิ่งทอก็จะเป็นไปอย่างเสรี ซึ่งจากแนวโน้มการค้าในปัจจุบัน จะเห็นว่าการผ่อนปรนการกีดกันทางการค้ามากขึ้น แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการค้าเสรีมากขึ้นในอนาคต

องค์ประกอบของการศึกษา

การศึกษานี้จะวิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีด้านการยกเลิกโควต้าสิ่งทอจากประเทศพัฒนาแล้ว ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ในการเจรจาเขตการค้าเสรีที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยและเศรษฐกิจไทยโดยรวม ซึ่งจะมีองค์ประกอบของการศึกษาดังนี้

- บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงปัญหาและความสำคัญของการศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา วิธีการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- บทที่ 2 ศึกษาโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย
- บทที่ 3 ศึกษาถึงการกีดกันทางการค้า ระบบการจัดสรรโควต้าสิ่งทอแก่ผู้ส่งออกของไทย และพฤติกรรมแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent Seeking Activity) อันเนื่องมาจาก Quota Rents ที่เกิดขึ้นจากข้อตกลง MFA
- บทที่ 4 ศึกษาลักษณะและโครงสร้างของแบบจำลอง และข้อสมมุติฐานของแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปของเศรษฐกิจไทยที่ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษานี้ รวมทั้งฐานข้อมูลที่ใช้ในแบบจำลอง (Data base)
- บทที่ 5 วิเคราะห์ผลที่ได้จากการประมวลผลโดยแบบจำลอง วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยในด้านต่างๆ รวมถึงผลกระทบกับเศรษฐกิจไทยโดยรวมจากการเปิดเสรีด้านการยกเลิกโควตาดำเนินการนำเข้าสิ่งทอของประเทศพัฒนาแล้ว
- บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย
2. เพื่อทราบถึงการกีดกันทางการค้า ระบบการจัดสรรโควต้าสิ่งทอแก่ผู้ส่งออกของไทย และพฤติกรรมแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent Seeking Activity) ที่เกิดขึ้นจากข้อตกลง MFA
3. เพื่อทราบถึงผลกระทบของการปฏิบัติตามข้อตกลงของเขตการค้าเสรีที่มีขนาดและทิศทางอย่างไรต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย และผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวม
4. เป็นแนวทางในการปรับตัวของอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อเตรียมพร้อมต่อการแข่งขันในการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอในปี 2548